

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto
kirjaamo.okm@gov.fi

Lausunto teattereiden valtionosuusrahoituksesta (vos)

Länsi-Suomen maakuntaliitot ovat huolissaan teattereiden valtionosuusrahoituksen (vos) leikkauksista. Maakuntien ammattiteatterit ovat vetovoimatekijöitä, jotka edistävät alueen kulttuurista moninaisuutta, monipuolista elinvoimarakennetta sekä työllistävät vakinaisen henkilöstön lisäksi myös vapaan kentän teatteriammattilaisia.

Ammattiteatterit toimivat taiteellisten johtajiensa useampivuotisten ohjelmistosuunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2025 kaltaiset ennalta arvaamattomat vos-rahoituksen leikkaukset vaarantavat ennakoitavuuden, suunnitelmallisuuden ja pitkäjänteisyyden sekä pakottavat hätiköityihin ratkaisuihin talouden tasapainottamiseksi.

Kiinnitämme huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

- Henkisen kriisinkestävyys perusta luodaan normaaliolojen toiminnalla.
- Leikkauspäätösten tulee olla perusteltuja ja läpinäkyviä, jotta niiden kohdentuminen on ymmärrettävää ja voidaan huomioida alueiden kehittämisessä. Rahoituksen kehityssuunnat tulee linjata ja perustella siten, että ne tukevat alueellisen tasa-arvon toteutumista kulttuuripalveluissa.
- Rahoituksen kehityssuunnat tulee linjata ja perustella siten, että ne tukevat alueellisen tasa-arvon toteutumista kulttuuripalveluissa.
- Vuoden 2025 leikkaukset kohdistuivat epätasaisesti eri teattereihin ja alueille. Vos-rahoitteisten kulttuuripalvelujen tarjonta ja alueellinen saavutettavuus olivat jo tätä ennen eriytyneet monin tavoin eri puolilla Suomea ja erilaisissa kunnissa (ks. Cuporen 16.12.2024 julkaisema raportti [*Kulttuuria kartalla II. Valtion osarahoittamat kulttuuripalvelut Suomessa*](#)).
- Vuodelle 2026 suunniteltujen säästöjen tarkoituksenmukaisuus tulee välittömästi uudelleenarvioida. Uhkana on, että säästöt kohdistuvat jälleen epätasaisesti ja suurimman taakan kantavat jo nyt eniten leikkauksista kärsineet teatterit ja alueet.
- Kuntatalouden tiukentuessa keskuskaupungit eivät ehkä jatkossa pysty lainkaan paikkaamaan vos-leikkauksia.
- Leikkausten myötä on vaarassa syntyä katvealueita, joissa asukkailla ei ole lainkaan mahdollisuutta kokea ammattiteatteria kohtuullisen välimatkan päässä asuinpaikasta.
- Lastenkulttuurista ei nyt leikattu mutta maaseudulla ainoita lastenteatterin tuottajia ovat usein ammattiteatterit, jotka todennäköisesti vastaavat säästövaateisiinsa

vähentämällä juuri lastenteatteriesityksiä, sillä lastenteatteri tuottaa lipputuloja muita esityksiä vähemmän.

Teattereiden rahoitus on turvattava pitkäjänteisesti ja ennakoitavasti, jotta alueellinen saavutettavuus, lastenteatteri ja monimuotoinen ohjelmisto voidaan taata myös tulevaisuudessa.

Mahdollisten vos-leikkausten ja muiden teattereiden rahoitukseen vaikuttavien päätösten vaikutukset on arvioitava perusteellisessa vuoropuhelussa alan toimijoiden kanssa.

Mats Brandt
maakuntajohtaja
Pohjanmaa

Heli Seppelvirta
maakuntajohtaja
Etelä-Pohjanmaa

Toni K. Laine
maakuntajohtaja
Kanta-Häme

Pekka Hokkanen
maakuntajohtaja
Keski-Suomi

Kristiina Salonen
maakuntajohtaja
Satakunta